

Opphavsrett for fotografier

– en enkel guide

Til deg som kjøper fotografier

NORGES
FOTOGRAFFORBUND

Unngå misforståelser – spør først!

Fotografier er beskyttet av åndsverkloven – på samme måte som musikk, tekst og kunst. Denne brosjyren gir deg en enkel innføring i opphavsrett til fotografier. Den er laget for å gjøre det lettere å forstå hvilke rettigheter som gjelder – enten du er fotograf eller kjøper av bilder.

Et godt råd: Spør alltid fotografen før du bruker et bilde.

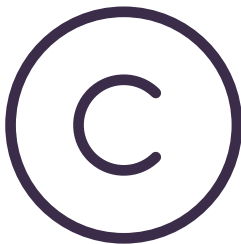
Hilsen
Norges Fotografforbund

Bruk fotografiet som avtalt. Endring eller videre bruk krever ny tillatelse og avtale. Husk å kreditere fotografen.

1. Hva er et fotografi?

Et fotografi er en visuell fremstilling laget med kamera eller annen fotografisk teknikk – enten det er en digital fil, papirbilde, RAW-fil eller negativ.

2. Rettigheter til fotografier

Fra det øyeblikket et fotografi er tatt, får fotografen automatisk alle rettigheter til det. Disse rettighetene er beskyttet av åndsverkloven. Ingen kan bruke et fotografi uten samtykke fra fotografen.

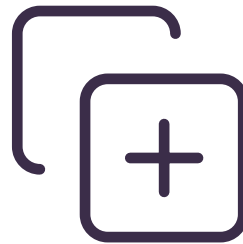
3. Hva kjøper du?

Når du kjøper et fotografi, bør du sørge for at det finnes en skriftlig avtale som forklarer hvordan du har lov til å bruke fotografiet. Dersom det ikke er inngått en avtale, er det kjøperen som har bevisbyrden for hvilken bruksrett som er kjøpt.

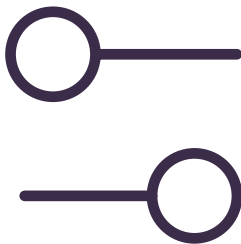
4. Hvem eier fotografiet?

Det er fotografen som eier originalfotografiet. Du eier kun de eksemplarene du har mottatt – enten det er digitale filer, papirkopier eller annet – og med den bruksretten du har avtalt med fotografen.

5. Kan du lage nye kopier?

Nei, du kan ikke lage nye kopier eller overføre den bruksretten du har fått til andre, uten fotografens samtykke – heller ikke digitalt.

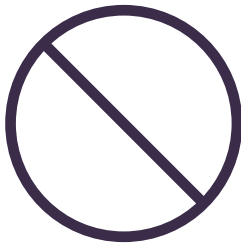
6. Kan du endre fotografiet?

Du kan ikke beskjære, retusjere eller endre fotografiet, eller bruke filtre eller kunstig intelligens på det, uten fotografens eksplisitte samtykke.

7. Skal du oppgi fotografens navn?

Ja, navnet på fotografen skal stå tydelig når bildet brukes offentlig.

8. Kan du bruke fotografier du finner på nettet?

Nei. At et fotografi ligger åpent på nett betyr ikke at det er fritt å bruke. Du må ha tillatelse.

9. Gjenbruk og arkivbilder

Gjenbruk: Dersom du ønsker å bruke fotografiet på nytt, men i en annen sammenheng enn opprinnelig avtalt, må du kontakte fotografen for ny avtale. Dette kan utløse et tilleggshonorar.

Arkivbilder: Når du kjøper fotografier fra et arkiv, kjøper du som regel en begrenset bruksrett. Ønsker du å bruke bildet utenfor dette formålet, må du inngå en ny avtale.

10. Hvor lenge er et fotografi beskyttet?

Fotografens rettigheter varer hele fotografens levetid og 15 år etter utløpet av dødsåret, men minimum 50 år etter at fotografiet ble tatt. Dersom fotografiet kvalifiserer som et åndsverk, varer rettighetene i hele fotografens levetid og 70 år etter fotografens død.